

Bogár László: Gyógyszer vény nélkül

2012 december 05. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Az 1956-os forradalom vérbe fojtása után brutális megtorlás következett. Az ország népe rövid időn belül tudomásul vette, hogy magára maradt és elbukott, hogy a fennálló globális hatalmi rend lehetetlenné tesz minden további ellenállást.

A döntés kérdése egyre inkább az lett, hogy ha 1948-ban végbement a rendszeren belüli új berendezkedés létrehozása, ami a legújabb kori magyar történelem legpusztítóbb diktatúrájának kialakulását eredményezte, és amelynek az ellenreakciója volt 1956 is, akkor elképzelhető-e, hogy a rendszeren belül maradván ugyan, de itt is elkezdődhet egy új berendezkedés kiépülése. És esetleg most éppen ellentétes irányba.

Ma már tudjuk, hogy valóban ez történt, mert a hatvanas évek elejétől a nyolcvanas évek végéig tartó korszak az 1945 és 1990 között létező rendszeren belüli önálló berendezkedéssé vált, amit pontatlanul Kádár-rendszernek szokás nevezni.

Éppen ötven évvel ezelőtt egy olyan esemény zajlott le, ami a berendezkedés lényegének kialakulásában döntő szerepet játszott. Az MSZMP 1962-es novemberi, VIII. kongresszusának záróbeszédében Kádár olyan fejtegetésekbe kezdett, amelyeknek lényege valójában az új berendezkedés ideológiai vezérfonalává vált. „Szeretnék néhány szót szólni egy elég nagy zajt okozó jelszóról. Arra a jelszóra gondolok, hogy aki nincs ellenünk, az velünk van.” Majd nem sokkal később azt is hozzátette, hogy „ez a megállapítás nem tudományos tézis, hanem egyszeri politikai megállapítás, ha úgy tetszik, agitációs jelszó, amely emberek viszonyára, nem pedig világnézetére vonatkozik... arra kell törekednünk, hogy ne gyarapítsuk ellenségeink számát, ne taszítsuk ellenségeink közé azokat, aki helyzetüknél vagy szemléletüknél fogva akár támogatóink közé is hozhatók...”

Ha ezt az eseményt egy kicsit tágabb történelmi horizonton próbáljuk elhelyezni, akkor azzal kell számot vetnünk, hogy nem ez volt az első, és ahogy ez kinéz, nem is az utolsó eset, amikor a leverett lázadási kísérlet után a verbális polgárháború öngerjesztő örvényléseiben látszik elsüllyedni az ország. Az ilyen helyzetek legfőbb veszélyét az a társadalom-lélektanilag jól ismert, romboló konfliktusnak nevezett jelenség adja, amelynek lényege, hogy eluralkodik egy igen pusztító logika, miszerint ha én többet tudok ártani a másoknak, mint nekem, azt én nyereségként könyvelem el. Holott teljesen nyilvánvaló, hogy én is, tehát mindketten veszítettünk.

Akárhogyan is kerülgetjük, ma már egyértelmű, hogy Magyarország az elmúlt évtizedekben sem nyerte vissza szuverenitását, legfeljebb a birodalmi függés jellege módosult kissé, a lényege nem változott. Mindez azért fontos, mert azt jelenti, hogy a magyar uralmi elitsoportokon belüli, sok évszázada fennálló meghasítottság sem változott, nem változhatott. És egyben ez maradt a legalapvetőbb politikai törésvonal is. Ezt a dichotómiát a háromszáz évvel ezelőtti megjelenési formája nyomán „kuruc-labanc megosztottságként” írhatjuk le. A konfliktus lényegét az a döntés kérdése képezi, hogy miként viszonyuljunk a birodalmi függéshez.

Bibó István ezt a „túlfeszült lényeglátók” és a „hamis realisták” létkarakterének összecsapásaként írja le. A „kuruc”, aki „látja a lényegét” (a pusztító birodalmi függést), „túlfeszülten” azt mondja, hogy ha belepusztulunk, akkor is kivívjuk a szabadságunkat. A labanc viszont „hamis realitásként” kezeli a birodalmat, és azt mondja, hogy mivel a birodalom örök időnkig fennáll, ezért nemcsak a szabadságharc értelmetlen és veszélyes, de még akár az alkudozás is. De nincs is szükség minderre, hiszen a birodalom a „barátunk”, és „jót” akar nekünk. Ezért aztán ha

belepusztulunk is, de engedelmesen teljesítenünk kell a birodalom minden kívánságát.

A legfontosabb nemzetstratégiai kérdés, hogy van-e, létezhet-e egyáltalán bármilyen egyezés a két történelmi törekvésnyaláb között. A magyar közvélekedés a behódolást, tehát a „labanc” magatartást elítéli és többnyire hazaárulásként tartja nyilván. Ehhez képest mégis olyan korszakokat tart „aranykornak”, amelyek éppen a birodalommal való „kiegyezésre” épülnek. Gondoljunk arra, hogy Erdély „aranykorában” az Oszmán Birodalom vazallusállamaként működött. Hogy az 1867-es kiegyezés sem változtatott alávett helyzetünkön, mégis a legújabb kori magyar történelem egyik legsikeresebb időszakának számít. Hogy a Kádár-korszakban, éppen a bevezet?ben jelzett „kiegyezési” készsége ellenére, a birodalmi függés maradt ugyan, de a magyar társadalom számos anyagi és kulturális teljesítménye a térségen belül kimagasló esélyeket teremtett. Másfel?l azt is végig kell gondolnunk, hogy az „aranykorok” mindig nagyon súlyos következményekkel járó történelmi tragédiákkal végz?dtek.

A jelek szerint tehát a két egymást kizárni látszó létkelet történelmi küzdelme egyel?re nem hozott semmi el?rehaladást, sem a kurucos lázadásaink, sem a labancos behódolásaink nem hoztak tartós történelmi eredményt, a lepusztulási lejt?n való lefelé sodródásunkat nem sikerült megállítani. A rendszerváltás rendszere megbukott ugyan, tehát „nem létezik”, de változatlanul „fennáll”, és a most is egymásnak feszül? két történelmi törekvésnyaláb az önfelszámoló verbális polgárháborún (és a „majd jobb lesz” ígéretén kívül) semmit nem tud felmutatni. A társadalom-lélektani kutatások egyértelm?en azt bizonyítják, hogy az adott közösségen belül szembenálló érdekek hordozói közti együttm?ködés hosszú távon mindig hasznosabb az egész közösségnek, mint a szembenállás. Az elmélet tehát egyértelm?. De mi lesz a gyakorlatban?

Bogár László - magyarhirlap.hu

Ajánló